

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa M. S. i A. S.

przeciwko P. [...] S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 kwietnia 2014 r.,

na skutek skarg kasacyjnych powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 31 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych,

2) przyznaje adwokatowi J. D. - prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w C. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnego w [...] kwotę 1.800,- (jeden tysiąc osiemset) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu powodowi M. S. w postępowaniu kasacyjnym,

3) przyznaje adwokatowi J. D. - prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w C. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnego w [...] kwotę 1.800,- (jeden tysiąc osiemset) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu powodowi A. S. w postępowaniu kasacyjnym,

UZASADNIENIE

Powodowie M. S. oraz A. S. wnieśli skargi kasacyjne od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 stycznia 2013 r., którym w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji obu stron zmieniony został wyrok Sądu Okręgowego w C. z dnia 31 lipca 2012 r., w ten sposób, że od pozwanej P. [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. zasądzona została na rzecz powoda M. S. kwota 12.597,68 zł wraz z odsetkami, na rzecz powoda A. S. – kwota 15.621,12 zł wraz z odsetkami, a oddalone zostało powództwo w pozostałej części, obejmującej żądanie zapłaty na rzecz powoda M. S. kwoty 250.695,68 zł i na rzecz powoda A. S. - kwoty 345.814,60 zł, ponadto została oddalona apelacja powodów w zakresie dotyczącym różnicy dochodzonych i uwzględnionych kwot żądań.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację jej wskazanych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, w której złożono skargę, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub jej oczywista zasadność, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie

skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

We wnioskach o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania, o tożsamej treści, powodowie wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące wykładni art. 358¹ § 3 k.c., w części dotyczącej istotności zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania w odniesieniu do zobowiązań zaciągniętych na przełomie lat 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku, wygasających po upływie blisko dwudziestu lat, w warunkach ustabilizowanej sytuacji gospodarczej. W uzasadnieniu skarżący przywołali szereg orzeczeń sądów apelacyjnych oraz Sądu Najwyższego, mających obrazować rozbieżne oceny, co do stosowania art. 358¹ § 3 k.c. w odniesieniu do takich zobowiązań.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe przyczyny nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej powinna stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia

19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Zagadnienie sformułowane przez skarżących, chociaż przedstawione dość obszernie, nie spełnia tych wymagań. Problematyka sądowej waloryzacji świadczeń ciążących na zakładach ubezpieczeń na podstawie długoterminowych umów ubezpieczenia, w tym także zawieranych na przełomie lat 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku, wielokrotnie była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, a przyjęty w tym zakresie pogląd jest jednolity i utrwalony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 r., II CSK 343/10, OSNC 2011, nr 9 poz. 105; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2011 r., II CSK 30/11, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2005 r., III CZP 76/04, Prok. i Pr. – dodatek 2005, nr 11, poz. 40; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2005 r., I CK 690/04, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CK 790/04, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2001 r., V CKN 489/00, OSNC 2002, nr 7-8, poz. 104). Skarżący nie podają argumentów, mogących uzasadniać zmianę lub modyfikację tego stanowiska. Podkreślić ponadto należy, że część przesłanek waloryzacji wskazanych w art. 358¹ § 3 k.c. (rozłożenie ciężaru ryzyka) ma charakter uznaniowy i zależy od indywidualnych okoliczności danej sprawy, zatem nie może być kwalifikowana jako zagadnienie z zakresu wykładni przepisów prawa, stanowiące przyczynę kasacyjną z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wynagrodzenie za nieopłaconą pomoc prawną, świadczoną powodom z urzędu, przyznano na podstawie § 19, § 21 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).